

Slutrapport, DEM-projekt

Når et projekt med medfinansiering fra Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses Decentrale Erhvervsfremmemidler (DEM) afsluttes, er det vigtigt at få beskrevet projektets vigtigste resultater og samlet op på de gode – og eventuelt mindre gode – erfaringer, der er indhøstet undervejs. Erfaringerne skal bruges til læring og input til at skabe endnu bedre og mere effektfulde projekter i fremtiden.

Projektets resultater og erfaringer skal beskrives af tilsagnsmodtager i den såkaldte **slutrapport**, der skal afleveres til Sekretariatet for Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse samtidig med det afsluttende regnskab for projektet.

NB: Hvis projektet slutevalueres af Sekretariatet for Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses evaluator, vil denne evalueringsrapport erstatte slutrapporten. Tilsagnsmodtager kan i så fald vælge at udarbejde sin egen slutrapport, men det er ikke noget krav.

Hvis projektet derimod ikke slutevalueres af Sekretariatet for Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses evaluator, skal tilsagnsmodtager sørge for at få udarbejdet slutrapporten.

Slutrapporten skal udfyldes i den nedenstående skabelon for at sikre sammenlignelighed på tværs af projekter.

Slutrapporten vil blive offentliggjort på [Sekretariatet for Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses hjemmeside](#).

Slutrapporten skal derfor skrives, så den kan læses og forstås af personer uden forudgående kendskab til projektet. Skriv gerne i et kort, klart og aktivt sprog. Og brug gerne underoverskrifter og punktopstillinger, som gør teksten overskuelig og læsevenlig.

Hvis projektet er evalueret af en ekstern evaluator, som projektet selv har udvalgt, kan resultaterne fra denne evaluering med fordel indarbejdes i slutrapporten.

Sekretariatet for Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse, september 2021

Skabelon for slutrapport (max 10 sider)

Stamdata om projektet

Ud for "journalnummer" skrives projektets journalnummer hos Sekretariatet for Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse.

De samlede projektudgifter og medfinansieringen skal matche det endelige projektregnskab. Hvis tilsagnsmottager er i tvivl om medfinansieringen, bedes man kontakte Sekretariatet for Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse. Alle beløb bedes oplyst i hele kr.

Projekttitlel: Oplev Østersørutem/N8

Journalnummer: TUR 19-0009

Projektperiode: 1.5.2019 – 31.12.2021

Samlede projektudgifter (kr.): 5.415.000

Medfinansiering fra DEM-midler (kr.): 2.707.500

1. Projektets formål og vigtigste partnere

Her beskrives kortfattet projektets formål, inkl. målgruppe. Herudover beskrives hvilke partnere (erhvervsfremmeaktører, uddannelses- og videninstitutioner, virksomheder mv.), der har bidraget til at gennemføre projektet, og hvilke roller partnerne hver især har udfyldt i projektet.

Projektet har som overordnet formål at udvikle den nationale cykelrute 8, Østersørutem til en af Europas bedst servicerede og mest velkendte cykelruter.

Projektet er gennemført i tæt kobling med det markedsføringsprojekt, som VisitDenmark har været ansvarlig for.

Projektets målgruppe har primært været turismevirksomheder på rutem, der gennem et målrettet forretningsudviklingsforløb har kunnet øge deres service over for gæster på rutem. Forløbet har inkluderet workshopper, 1-1 møder, studietur m.m.

Sekundært har projektet henvendt sig til slutbrugere via forskellige formidlingsværktøjer såsom rutemhjemmeside, guidebog og oversigtskort.

Endeligt har projektet skabt forbindelse mellem internationale turoperatører og overnatningsvirksomheder på rutem med henblik på at få virksomhederne til at indgå i operatørernes pakkeprodukter.

Projektet er gennemført i et tæt samarbejde mellem Dansk Kyst- og Naturturisme (projektejer), Destination Lolland-Falster, Destination SydkystDanmark, Destination Sjælland, Destination Fyn, Destination Sønderjylland, Destination Lillebælt samt Dansk Cykelturisme, der har varetaget projektlederrollen fra 1.10.2019 til 31.12.2021.

2. Projektets vigtigste resultater/effekter

Her beskrives kort de vigtigste aktiviteter, som har været gennemført i projektet, de skabte output samt resultater/effekter. Med hensyn til resultater/effekter beskrives både de allerede skabte resultater/effekter og de resultater/effekter, som forventes at indtræffe, efter projektet er afsluttet.

Beskrivelsen af projektets aktiviteter, output og resultater/effekter skal tage udgangspunkt i den endelige ansøgning og det output- og effektskema, som tilsagnsmottager afleverer til Sekretariatet for Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse i forbindelse med projektets afslutning. Det er ikke nødvendigt at omtale alle indikatorer. Dog skal antal deltagende virksomheder/personer samt resultat-/effektindikatorer altid omtales. Vigtige resultater, som ikke er målt med indikatorer, bør også omtales.

2. Projektets vigtigste resultater/effekter

Projektet har haft fire hovedaktiviteter. Resultater og effekter er nedenfor opgjort i henhold her-til.

Aktivitet 1: Udviklingsplan for Østersøruten

Udviklingsplan inkl. hotspots på Østersøruten er afleveret og godkendt af projektets partnere. Den samler op på input og erfaringer fra 60 gennemførte virksomhedsbesøg og forholder sig til den nye situation for erhvervet hhv. under og efter corona. I planen udpeges desuden syv hotspots samt en række overordnede temaer, som har været omdrejningspunkt for det videre arbejde i projektet.

Output: 1 udviklingsplan.

Effekt i projektperioden: at arbejdet blev målrettet i de udpegede hotspots.

Aktivitet 2: Forretningsudviklingsforløb

Ud af i alt 120 virksomheder, der er blevet screenet, er 60 virksomheder blevet udvalgt til et målrettet forretningsudviklingsforløb. Ud af de 60 er 15 udpeget som fokusvirksomheder. Forløbet har indeholdt følgende output:

- 12 workshoper
- Open office-dage med 1-1-sparring
- Studietur til Nordtyskland (kun fokusvirksomheder)
- Udvikling af et overnatningskoncept for cykelvenlige virksomheder samt dertil tilknyttet partnerprogram
- Udvikling af 5 konkrete pakketursmuligheder til turoperatører

Effekter i projektperioden:

- Kontakt mellem tre store tyske turoperatører og danske overnatningsvirksomheder
- 3-5 aftaler mellem enkelte virksomheder og turoperatører

Aktivitet 3: Formidling

Følgende output er udviklet:

- en designmanual
- deltagelse på turoperatørmessen CycleSummit i Nyborg 2019
- en dedikeret rutehjemmeside for Østersøruten, som er tilgængelig på tre sprog: Dansk, tysk og engelsk – www.balticseacycleroute.com
- en guidebog, der er tilgængelig på engelsk og tysk, som digital version og på tryk (guidebogen er senest opdateret i 2021) – findes på ovenstående hjemmeside
- et oversigtskort over hele ruten
- 8 tematiske turbeskrivelser i henhold til de i udviklingsplanen udpegede temaer

Planlagt, men ikke gennemført output:

- de to presseture kunne ikke gennemføres i projektet grundet coronasituationen

Effekter i projektperioden:

- over 60.000 besøgende på hjemmesiden i 2021
- ca. 900 distribuerede guidebøger på engelsk
- Radweg Reisen tilbyder i 2021 og 2022 flere cykelrejser på og ifm. N8 -> <https://www.radweg-reisen.com/radreisen-daenemark>

Aktivitet 4: Servicekoncepter

Bagagedropkoncept: Efter afsøgning af behov og efterspørgsel hos færgeselskaber, blev det besluttet ikke at gå videre med udvikling af konceptet.

Cykelservicekoncept: Se udvikling af overnatningskoncept under aktivitet 2.

2. Projektets vigtigste resultater/effekter

Cykeludlejningskoncept: Efter gennemførelse af en markeds- og behovsanalyse for cykeludlejning blev det besluttet ikke at udvikle konceptet. Projektet har dog været i dialog med cykeludlejere, der tilbyder cykeludlejning på og i forbindelse med ruten.

Infotavler: Der udviklet og opstillet 12 store informationstavler i hotspots på ruten.

Udviklingspulje: Midler fra de ikke gennemførte koncepter er konverteret til en udviklingspulje, som fokusvirksomhederne kunne søge til etablering af forskellige cykelservices.

Effekter i projektperioden:

Der har ikke været nogen registrerede effekter i projektperioden.

Forventede effekter efter projektet ift. alle output:

- fortsat stigende antal besøgende på hjemmesiden
- flere distribuerede guidebøger samt oversigtskort
- fortsat udvikling af "cykelvenlighed" hos overnatningsaktører
- opmærksomhed til ruten ifm. fremtidig messedeltagelse
- flere aftaler mellem turoperatører og overnatningsvirksomheder
- flere pakkeprodukter på Østersøruten, bl.a. fra Die Landpartie

Det har ikke været muligt at registrere målet om højere tilfredshed blandt gæsterne på Østersøruten, da tilfredshedsundersøgelsen ikke har været gennemført siden 2017.

Det har ikke været muligt at teste overnatningskonceptet på 24 virksomheder, som det er beskrevet i ansøgningen, da konceptet pga. corona først var færdigudviklet i efteråret 2021. Til gengæld bygger konceptet på input fra virksomhedsbesøgene hos de 60 virksomheder.

3. Erfaringer og læring

Her beskrives de vigtigste erfaringer og læring, som tilsagnsmottager og de øvrige partnere bag projektet har gjort sig, og som man bør holde sig for øje, hvis man skal gennemføre lignende projekter i fremtiden. De mindre gode erfaringer kan være mindst lige så vigtige at få beskrevet som de gode.

Fokus skal være på, om projektets effektkæde (årsags-virkningssammenhænge) hang sammen som ventet, dvs. førte de gennemførte aktiviteter til de forventede output og effekter? Hvis de gennemførte aktiviteter ikke førte til de forventede output og effekter, skyldtes det så, at en eller flere af de kritiske forudsætninger bag projektets effektkæde ikke holdt stik, eller var der tale om uforudsete udefrakommende faktorer (fx en økonomisk lavkonjunktur)?

Var nogle aktiviteter særligt succesfulde? Var der aktiviteter, som man ville udelade, tilføje eller gribe anderledes an, hvis man skulle gentage projektet?

Hvis projektet er evalueret, eller der er foretaget anden form for videnopsamling, kan dette med fordel indarbejdes i slutrapporten.

Projektet har på flere måder været påvirket af corona. En konkret påvirkning har været, at tilfredshedsmålingen ikke er blevet gennemført som ventet i 2020. Derfor er det ikke muligt at vurdere, om der har været en stigning blandt cykelturister på de forventede 10 %-point.

En anden påvirkning har været, at det har været besværligt og tidskrævende at planlægge og gennemføre møder, workshopper og ikke mindst studieturen. Det lykkedes dog med udskydelse og i enkelte tilfælde konvertering til digitalt format at gennemføre alle workshopper som planlagt. Studieturen kunne desværre først gennemføres allersidst i projektet. Det havde været bedre, hvis den havde fundet sted tidligere, da erfaringer således bedre kunne have været indarbejdet i projektet og dets aktiviteter og koncepter. Til gengæld ændrede turen karakter og var i højere grad en forretningsrejse for de deltagende virksomheder.

Corona har dermed ikke været et entydigt negativt bekendtskab for projektet. En anden positiv effekt har været, at virksomhederne har været tvunget til at undersøge nye forretningsmuligheder. Her har den aktive turisme for mange virksomheder været et interessant bekendtskab, der åbner muligheder for et bredere kundegrundlag, sæsonforlængelse, øget omsætning m.m. Det har i den grad gjort involveringen af virksomhederne i forretningsudviklingsforløbet nemmere og mere intenst end det formentlig ellers ville have været. Der fornemmes også en øget interesse fra virksomhedernes side i at investere i tiltrækningen og servicering af cykelturister.

Servicekoncepterne om bagagedrop og cykeludlejning, der grundet en afdækning af begrænset behov og efterspørgsel hos brugere og aktører, ikke er gennemført i projektet, peger nok også på vanskelighederne i at finde sammen på tværs af et offentlig støttet projekt og kommercielle aktører. På cykeludlejningsområdet har udfordringen nok ligget i, at efterspørgslen er vanskelig at påvise. Ift. bagagedrop har udfordringen nok ligget i, at forretningsområdet cykelturisme er forsvindende lille i den samlede færgeomsætning.

Et sted, hvor koblingen til kommercielle aktører til gengæld er lykkedes over forventning, er samarbejdet med de internationale turoperatører. Allerede ifm. CycleSummit i 2019 blev der skabt kontakt mellem projektet og flere turoperatører. Denne kontakt er blevet holdt vedlige, og ifm. studieturen, der fandt sted i november 2021, lykkedes det at sætte møder op med tre store, tyske turoperatører og de 15 fokusvirksomheder. Udsigten til at møde operatørerne, som på forhånd havde ytret interesse om mere fokus på Østersørutene, var et stærkt incitament for virksomhederne.

4. Forankring/videreførelse efter projektperioden

Her beskrives, hvordan projektets resultater videreføres og videreudvikles, når tilskuddet udløber, og hvilke konkrete tiltag der er gjort for at forankre projektets erfaringer og resultater.

Destinationerne på ruten har etableret et uformelt netværk, hvor den fremtidige koordinering af Østersøruten ligger. Der er lavet aftale om overdragelse af hjemmeside til Destination Trekantområdet.

En typisk udfordring ved at udvikle hjemmesider, guidebøger og andre formidlingsværktøjer i projekter er, at det kan være vanskeligt at sikre driften efterfølgende. Projektet har adresseret denne udfordring ved at udvikle en hjemmeside, der er enkel og billig at drifte, og som i øvrigt kan anvendes som skabelon til andre rutehjemmesider (den bliver allerede anvendt af Vestkyststruten og Kulturringen).

Guidebogen er udviklet med henblik på, at den også skal kunne sælges i en trykt version. På den måde genereres indtægter til fremtidige opdateringer.

Endelig har det været højt prioriteret at skabe kontakt mellem virksomheder og destinationer på den ene side og internationale turoperatører på den anden side. Dermed sikres den kommercielle forankring ud over projektperioden.

Den/de tegningsberettigede for tilsagnsmottager¹:

For- og efternavn	Dato og underskrift
Jens Hausted, Direktør	

¹ Hvis du har en bemyndigelse fra den tegningsberettigede til at underskrive perioderegnskaber, kan du også underskrive slutrapporten.